

USNESENÍ

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 4. 11. 2020 o dovolání, které podal obviněný [REDAKCE] nar. [REDAKCE] v [REDAKCE] trvale bytem [REDAKCE] [REDAKCE] proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře ze dne 21. 2. 2020, č. j. 14 To 185/2019-655, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Táboře pod sp. zn. 6 T 23/2017, takto:

Podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. se dovolání obviněného **odmítá**.

Odůvodnění:

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu v Táboře ze dne 9. 5. 2019, č. j. 6 T 23/2017-565, byl obviněný [REDAKCE] dále „obviněný“, příp. „dovolatel“) uznán vinným přečinem těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1 tr. zákoníku, jehož se podle jeho skutkových zjištění dopustil tím, že

dne 8. 3. 2016 v době od 15.00 do 15.30 hodin v [REDAKCE] ulici [REDAKCE] [REDAKCE] jako masér pro sportovní a rekondiční masáže, při provádění masáže klientky [REDAKCE] nar. [REDAKCE] manipuloval s lihovým kahanem s hořícím knotem v blízkosti masážního lehátka, na němž ležela poškozená [REDAKCE] přičemž jeho nedbalostí došlo při této manipulaci k úniku hořlavé kapaliny – technického lihu, zapálení hořlavých par technického lihu, a vzniku požáru masážního lehátka a části těla poškozené, jež následkem toho utrpěla popáleniny II. stupně na hrudníku, břiše a pravé horní končetině, zaujímající 10 % celkové plochy těla, čili lehké zranění s obvyklou dobou léčení kolem 3-5 týdnů, a v přímé příčinné souvislosti s prožitými událostmi se u ní nejpozději do jednoho měsíce od výše popsaného úrazu začala postupně projevovat také tzv. posttraumatická stresová porucha omezující poškozenou přes vyhledanou odbornou pomoc v obvyklém způsobu života (zejména v jejích sociálních kontaktech, možnosti pečovat o svou rodinu, průběhu těhotenství, rovněž v její schopnosti samostatně fungovat, včetně jejího zaměstnání a mimopracovních aktivitách), nejméně do 18. 10. 2016 zvýšenou úzkostlivostí, nespavostí, velkou únavou, depresemi, opakovaným ožíváním traumatu v dotírajících vzpomínkách (tzv. flashbacks) nebo snech, které se objevovaly na pozadí stálého pocitu výrazně zhoršené nálady a vyhýbání se situacím připomínajícím prožité trauma, tedy těžké zranění pro delší dobu trvající poruchu zdraví.

2. Obviněný byl za tento přečin odsouzen podle § 147 odst. 1 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v délce osmi měsíců, jehož výkon mu byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v délce 24 měsíců. Podle § 82 odst. 2 tr. zákoníku mu byly dále uloženy přiměřené povinnosti, a to v průběhu zkušební doby podle

svých sil uhradit nemajetkovou újmu a škodu trestným činem způsobenou, poskytnout poškozené přiměřené zadostiučinění podle § 48 odst. 4 písm. k) tr. zákoníku, a to konkrétně tím, že do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku zašle poškozené [REDAKCE] písemnou omluvu za jednání, jež poškozené způsobil. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. mu byla uložena povinnost zaplatit poškozené [REDAKCE] na náhradě nemajetkové újmy celkem částku 1 261 770 Kč a na náhradě škody celkem částku 69 546 Kč a poškozené společnosti Česká průmyslová zdravotní pojišťovna na náhradě škody částku 11 333 Kč.

3. O odvolání obviněného proti tomuto rozsudku rozhodl Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře usnesením ze dne 21. 2. 2020, č. j. 14 To 185/2019-655, jímž ho podle § 256 tr. ř. zamítl.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti citovanému usnesení krajského soudu podal **obviněný** prostřednictvím své obhájky Mgr. [REDAKCE] dovolání, jež opřel o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g) a l) tr. ř., přičemž dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) uplatnil v jeho druhé variantě, tedy že bylo rozhodnuto o zamítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) tr. ř., přestože byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v písmenech a) až k).

5. Obviněný namítá, že skutkové závěry jsou nedostatečné a právní kvalifikace je užitá chybně. Nebyla podle jeho mínění prokázána jeho nevědomá nedbalost ve vztahu ke způsobení posttraumatické stresové poruchy (dále také „PSP“) ani k porušení opatrnosti při manipulaci s kahanem. Není podle něj možné prokázat příčinnou souvislost mezi jeho jednáním a způsobením PSP ani kvalifikovat následek poškozené (PSP) v jeho zjištěné formě jako těžké ublížení na zdraví. Soud prvního stupně skutkové závěry nedostatečně doplnil a věc nesprávně posoudil, když bylo způsobeno nejvýše prosté ublížení na zdraví, ani to ale není jemu přiřítelné. Skutková podstata nebyla prokázána ani po stránce objektivní. Rozhodnutí soudů obou stupňů považuje za nepřezkoumatelné, neboť se vyjadřují pouze v obecné rovině, aniž by uvedly konkrétní argumenty. Při posuzování jeho věrohodnosti bylo využito protokolů o jeho výsleších z přípravného řízení namísto odstranění rozporů v hlavním líčení, což vedlo k extrémnímu rozporu ve zjištění skutkového stavu a hodnocení jednotlivých důkazů.

6. Soud přitom zamítl řadu jeho návrhů na doplnění dokazování, vůbec neověřil výpověď poškozené a nezabýval se rozpory v ní, ani neověřil, jak baňkování probíhá a zda je vůbec možné, aby v jeho průběhu došlo ke vzplanutí. Obviněný má za to, že verze události, jak ji popisuje poškozená, není technicky proveditelná, k prokázání čehož navrhl výslechy svědků, znalecké posudky a další. Důkazy byly zamítnuty a soudy se jeho námitkami vůbec nezabývaly. Soud prvního stupně navíc zabránil předložení znaleckého posudku, když vědom toho, že bude vypracován až na konci května, nařídil hlavní líčení na dřívější datum. Bylo tím porušeno jeho právo na spravedlivý proces a na obhajobu. Namítl dále, že z důvodu úmrtí MUDr. [REDAKCE] navrhl vyhotovení nového znaleckého posudku, neboť nemohla být vyslechnuta v hlavním líčení. Trval na jejím výslechu, protože její odpovědi na písemně zaslané otázky obhajoby odpověděla buď jednoslovně, nebo vůbec. Zamítnut byl i opakovaný výslech poškozené, přestože ta ho byla schopna. Pouze zasílala opakovaně svoje vyjádření

a nebylo jí možné klást otázky. Nadto měl na počátku soudního řízení jiného obhájce. Poukázal na rozpory ve výpovědi poškozené a potažmo její věrohodnost v souvislosti s tím, jestli je její verze událostí technicky možná, co se stalo s baňkami atd. Shledává zde extrémní rozpor při hodnocení důkazů a skutkového děje.

7. Pokud jde o znalecký posudek vypracovaný MUDr. [REDAKCE] tento byl pouze doplněn výsledkem znalkyně, což neodstranilo výtky Nejvyššího soudu. Znalečnice pouze odhadla dobu trvání obtíží poškozené bez podkladu. Doplnění popisu skutku na podkladě jejího výsledku přitom obsahuje části, které z něj vůbec nevyplývají. Dovolatel nesouhlasí se závěrem znalkyně, že událost by mohla způsobit trauma u většiny populace, když mělo být hovořeno konkrétně o poškozené. Flashbacky jako průvodní znak PSP nebyly zaznamenány ve zprávách, jež obsahují rozpory, které již nemohly být odstraněny. Pokud jde o jednotlivá omezení poškozené v obvyklém způsobu života, znalečnice vždy jako důvod uvedla její somatický i psychický stav, aniž by rozvedla, co z toho převažovalo. Obviněný upozornil v této souvislosti na rizikové těhotenství a popáleniny poškozené. Mírné deprese zaznamenané v říjnu již nelze považovat za velmi citelné omezení v obvyklém způsobu života. Mělo by proto být postupováno podle *in dubio pro reo*. Krom toho poukázal na krytí diagnóz PSP a úzkostné poruchy ze 75 % - duální diagnóza. Z výsledku znalečnice nelze vůbec dovodit, jak dlouho PSP trvala a jaká omezení byla v životě poškozené způsobena tím, že měla popáleniny či jejím rizikovým těhotenstvím a jaká byla způsobena PSP, natož jejich přičitatelnost jeho jednání.

8. Obviněný trvá na tom, že ani v hrubých obrysech si nepředstavil, že se u poškozené může PSP rozvinout, zejména když došlo k lehkému popálení a nevěděl a vědět nemohl o žádných předchozích psychických potížích poškozené. Soud při odůvodňování zavinění přirovnává věc k autonehodě, čímž se dopouští zobecnění. Nesprávné jsou také odkazy na jeho celostní přístup či povolání maséra. Zcela navíc soudy ignorovaly jeho zájem o poškozenou a jeho lítost nad událostí, a naopak mu to přičítali k tíži. Takové hodnocení **příčinných** okolností považuje za extrémní nesoulad. Předložil odborné vyjádření MUDr. [REDAKCE] z něhož vyplynulo, že ve znaleckých posudcích MUDr. [REDAKCE] a MUDr. [REDAKCE] nebylo zohledněno předchorobí poškozené a nelze uvažovat pouze diagnózu PSP bez uvážení předchozích jevů a obtíží. Soud taktéž uvedené nezohlednil a nesprávně aplikoval Metodiku Nejvyššího soudu, čímž došlo k nesprávnému výpočtu náhrady nemajetkové újmy.

9. Otázka náhrady škody a nemajetkové újmy složitostí nároků v dané věci přesahuje složitostí rámec trestního řízení a poškozená měla být odkázána na řízení občanskoprávní. Znalecký posudek doc. MUDr. [REDAKCE] není posouzením ztížení společenského uplatnění do budoucna, ale hodnocením stavu poškozené v době vyhotovení posudku. Již jeho pojišťovna upozornila na vadnost a nepřezkoumatelnost posudku. Soudy se nevypořádaly ani s jeho námitkami proti znaleckému posudku o snížení společenského uplatnění (MUDr. [REDAKCE] ani s námitkami pojistitele. Zopakoval přitom námitky, které k posudku vznesl. Má tudíž za to, že rozhodnutí k náhradě škody a nemajetkové újmy je vadné, založené na nesprávném právním posouzení, nesprávné aplikaci hmotného práva a nemá oporu v dokazování, čímž přispívá k hodnocení extrémního nesouladu zjištění a dokazování.

10. Závěrem obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře ze dne 21. 2. 2020, č. j. 14 To 185/2019-655, zrušil a podle § 265k odst. 2 tr. řádu zrušil i další rozhodnutí navazující

na citované usnesení a podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal soudu, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, *ad eventum* přikázal věc k novému projednání a rozhodnutí jinému soudu podle § 265l odst. 3 tr. ř., neboť je zřejmé, že Okresní soud v Táboře neodstraní jemu vytýkané vady a nevyhoví právnímu názoru Nejvyššího soudu a dále s ohledem na rozsáhlé snahy dovolatele vznášením námitek podjatosti, které jsou součástí spisu, kdy se bohužel tyto nepodařilo prokázat, neboť se nenašel nikdo, kdo by byl ochoten svědčit proti starostovi města [redacted] manželovi poškozené, aby byla prokázána spojitost s tamním soudem. Dovolatel je i z tohoto důvodu nyní stigmatizován a žádá i proto, aby jeho věc byla přikázána k projednání a rozhodnutí jinému soudu.

11. **Nejvyšší státní zástupce** se k dovolání obviněného vyjádřil prostřednictvím státní zástupkyně činné u Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupkyně“), která vyjádřila souhlas s názorem soudu prvního i druhého stupně, že jednání obviněného tak, jak bylo provedeným dokazováním prokázáno, vykazuje jak po subjektivní, tak objektivní stránce všechny zákonem předpokládané znaky přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1 tr. zákoníku. Zejména pokud jde o subjektivní stránku, souhlasí s názorem prvoinstančního soudu, že obviněný měl a mohl vědět, že svojí neopatrností může způsobit delší dobu trvající poruchu na zdraví poškozené. Jednání se tak dopustil nejméně v nevědomé nedbalosti ve smyslu § 15 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku. Má tudíž za to, že meritorní rozhodnutí v této věci není zatíženo takovou vadou, kterou by bylo nutno a možno napravit cestou dovolání, přičemž deklarovaný důvod dovolání naplněn nebyl.

12. Závěrem státní zástupkyně navrhla, aby Nejvyšší soud dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl, neboť jde o dovolání zjevně neopodstatněné. Zároveň vyjádřila souhlas, aby Nejvyšší soud o podaném dovolání rozhodl za podmínek § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání, a to i pro případ jiného, než jí navrženého rozhodnutí [§ 265r odst. 1 písm. c) tr. ř.].

III.

Přípustnost dovolání a obecná východiska rozhodování

13. **Nejvyšší soud** jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) nejprve zkoumal, zda v této trestní věci je dovolání přípustné, zda bylo podáno v zákonné lhůtě a na místě, kde lze takové podání učinit, a zda jej podala osoba oprávněná. Shledal přitom, že dovolání obviněného je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř. Dále zjistil, že dovolání bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.), přičemž splňuje i obsahové náležitosti dovolání (§ 265f tr. ř.).

14. Protože dovolání lze podat jen z důvodů taxativně vyjádřených v § 265b tr. ř., Nejvyšší soud dále posuzoval, zda obviněným vznesené námitky naplňují jím uplatněné dovolací důvody.

15. Důvod dovolání **podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.** je dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Uvedenou formulací zákon vyjadřuje, že dovolání je určeno k nápravě právních vad rozhodnutí ve věci samé, pokud tyto vady spočívají v právním posouzení skutku nebo jiných skutečností podle norem hmotného práva, nikoliv z hlediska procesních předpisů. Skutkový stav je při rozhodování o dovolání hodnocen v zásadě pouze

z toho hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly správně právně posouzeny, tj. zda jsou právně kvalifikovány v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva. Dovolací soud musí – s výjimkou případu tzv. extrémního nesouladu – vycházet ze skutkového stavu tak, jak byl zjištěn v průběhu trestního řízení a jak je vyjádřen především ve výroku odsuzujícího rozsudku, a je povinen zjistit, zda je právní posouzení skutku v souladu s vyjádřením způsobu jednání v příslušné skutkové podstatě trestného činu s ohledem na zjištěný skutkový stav.

16. Nejvyšší soud dále zdůrazňuje, že ve smyslu ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. je dovolání mimořádným opravným prostředkem určeným k nápravě výslovně uvedených procesních a hmotně právních vad, ale nikoli k revizi skutkových zjištění učiněných soudy prvního a druhého stupně ani k přezkoumávání jimi provedeného dokazování. Těžiště dokazování je totiž v řízení před soudem prvního stupně a jeho skutkové závěry může doplňovat, popřípadě korigovat jen soud druhého stupně v řízení o řádném opravném prostředku (§ 259 odst. 3, § 263 odst. 6, 7 tr. ř.). Tím je naplněno základní právo obviněného dosáhnout přezkoumání věci ve dvoustupňovém řízení ve smyslu čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 2 odst. 1 Protokolu č. 7 k této Úmluvě.

17. Ze skutečností výše uvedených vyplývá, že východiskem pro existenci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. zásadně jsou v pravomocně ukončeném řízení stabilizovaná skutková zjištění vyjádřená především v popisu skutku v příslušném výroku rozhodnutí ve věci samé, popř. i další soudem (soudy) zjištěné okolnosti relevantní z hlediska norem hmotného práva (trestního, ale i jiných právních odvětví).

18. Důvod dovolání podle **§ 265b odst. 1 písm. l) tr. ř.** je dán tehdy, pokud *bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo přestože byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v písmenech a) až k).* Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. tedy může být naplněn ve třech různých situacích. K prvním dvěma (alternativa první) dochází tehdy, kdy rozhodnutí nadřízeného soudu je vydáno, aniž bylo napadené rozhodnutí meritorně přezkoumáno, tj. (1.) byl řádný opravný prostředek zamítnut z tzv. formálních důvodů podle § 148 odst. 1 písm. a) či b) tr. ř. nebo podle § 253 odst. 1 tr. ř., přestože nebyly splněny procesní podmínky stanovené pro takové rozhodnutí, nebo (2.) bylo-li odvolání odmítnuto pro nesplnění jeho obsahových náležitostí podle § 253 odst. 3 tr. ř., ačkoli oprávněná osoba nebyla řádně poučena nebo jí nebyla poskytnuta pomoc při odstranění vad odvolání (viz § 253 odst. 4 tr. ř.). Třetí případ (alternativa druhá) představuje situace, kdy řádný opravný prostředek byl zamítnut z jakýchkoli jiných důvodů, než jsou důvody uvedené výše (varianta první), ale řízení předcházející napadenému rozhodnutí je zatíženo vadami, které jsou ostatními dovolacími důvody podle § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř.

19. Přezkoumával-li soud druhého stupně některé napadené rozhodnutí uvedené v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř. na podkladě řádného opravného prostředku (odvolání nebo stížnosti) věcně a zamítl jej vzhledem k tomu, že neshledal takový řádný opravný prostředek důvodným [a to u odvolání podle § 256 tr. ř. a u stížnosti podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř.], pak je možno dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. uplatnit jen v jeho druhé alternativě, tj. byl-li v řízení, které předcházelo uvedenému zamítavému rozhodnutí, dán důvod dovolání uvedený v písm. a) až k) ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. Podstatou této

alternativy dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. je skutečnost, že dovolateli sice nebylo odepřeno právo na přístup k soudu druhého stupně, ale tento soud – ač v řádném opravném řízení věcně přezkoumával napadené rozhodnutí soudu prvního stupně - neodstranil vadu vytýkanou v řádném opravném prostředku, zakládající některý z dovolacích důvodů podle § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř., nebo navíc sám zatížil řízení či své rozhodnutí takovou vadou.

20. Z hlediska rozhodování dovolacího soudu je vhodné připomenout, že Nejvyšší soud je vázán uplatněnými dovolacími důvody a jejich odůvodněním (§ 265f odst. 1 tr. ř.) a není povolán k revizi napadeného rozhodnutí z vlastní iniciativy. Fundovanou argumentaci tohoto mimořádného opravného prostředku má zajistit povinné zastoupení obviněného obhájcem – advokátem (§ 265d odst. 2 tr. ř.).

IV. Důvodnost dovolání

21. Úvodem je vhodné připomenout (byť uvedená skutečnost plyne i z rozhodnutí soudů nižších stupňů a dovolání obviněného), že věci dovolatele se Nejvyšší soud již jednou zabýval, když rozhodoval o jeho dovolání podanému vůči prvnímu usnesení odvolacího soudu ze dne 4. 10. 2017, jímž zamítl jeho odvolání proti rozsudku nalézacího soudu ze dne 20. 6. 2017. Ve svém předcházejícím usnesení ze dne 27. 3. 2018, sp. zn. 6 Tdo 320/2018, dovolací soud přisvědčil části dovolatelových námitek a svým usnesením zrušil napadené usnesení odvolacího soudu, jemu předcházející rozhodnutí soudu prvního stupně a všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Soudu prvního stupně pak uložil, v jakém směru má dokazování doplnit a na jaké nedostatky jeho prvně vydaného rozsudku má reagovat.

22. Námítky obviněného obsažené v nyní projednávaném dovolání jsou obsahem velmi obdobné jeho předchozím výhradám a stejně jako v předcházejícím případě mají povahu jednak námitek, jež obsahově odpovídají vznesenému důvodu dovolání, jednak námitek, které se vymykají dovolacím důvodům uvedeným v § 265b odst. 1 tr. ř. Dovolatel primárně uplatnil dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., tedy že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení, následně pak dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. v jeho alternativě spočívající v zamítnutí odvolání podaného proti rozsudku soudu prvního stupně, ač jej zatěžuje vada naplňující důvod dovolání uvedený v písmenech a) až k), resp. vada jím prvně označená, tj. naplňující důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

23. **První alternativu** důvodu dovolání podle **§ 265b odst. 1 písm. g)** tr. ř. vztahuje obviněný k výroku o vině, ve vztahu k němuž uplatňuje, jak již zmíněno výše (bod 5. a násl.), námítky

- o nedostatečnosti popisu skutku, který podle něj neumožňuje podřazení skutku pod zákonné znaky přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1 tr. zákoníku,
- o neprokázání jeho nevědomé nedbalosti ke způsobení PSP ani k porušení opatrnosti při manipulaci s kahanem,
- o neprokázání příčinné souvislosti mezi jeho jednáním a způsobením PSP,

- o nemožnosti kvalifikovat následek (účinek nastalý u poškozené - PSP) v jeho zjištěné formě jako těžkou újmu na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku.

24. **Druhou alternativu** dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. uplatňuje ve vztahu k výroku o náhradě nemajetkové újmy, přičemž nesprávnost uvedeného výroku spatřuje v tom, že soudy

- nezohlednily předchorobí poškozené, ač na tuto skutečnost poukazoval na podkladě odborného vyjádření MUDr. [REDAKCE]
- nesprávně aplikovaly Metodiku Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy,
- se nevypořádaly s námitkami vůči závěrům znalkyně MUDr. [REDAKCE]
- vyšly ze znaleckého posudku Doc. MUDr. [REDAKCE] ač ten je podle hodnocení dovolatele vadný a nepřezkoumatelný.

25. Mimo těchto námitek činí dovolatel obsahem svého dovolání i námitky ohledně porušení jeho práva na spravedlivý proces (část IV.), existence nesouladu skutkových zjištění a jejich právní interpretace, resp. i extrémního nesouladu mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními soudu (část V.), či nepřezkoumatelnosti napadených rozhodnutí.

26. Jak již bylo zmíněno, pouze část vymezených výhrad lze považovat za námitky hmotně právního charakteru, tj. takové, které jsou způsobitelné případně dovolací důvod určený k nápravě vad tohoto typu naplnit. Naopak námitky rázu skutkového a procesního (nesouhlas dovolatele se skutkovými závěry, výtka stran neprovedení navržených důkazů, tvrzení o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí apod.) jsou pod uplatněný důvod (stejně jako ostatní důvody dovolání podle § 265b tr. ř.) nepodřaditelné. Nemohou proto vyvolat ani přezkumnou povinnost dovolacího soudu. Částečná reakce na ně je odůvodněna toliko potřebou reakce na tvrzení dovolatele, že došlo k porušení jeho práva na spravedlivý proces.

27. Jakkoli lze proto opakovat, že dovolacímu důvodu neodpovídají námitky týkající se procesu dokazování, ať už se jedná o rozsah provedení dokazování (zamítnutí provedení dovolatelem navržených důkazů) či hodnocení důkazů nalézacím soudem (hodnocení věrohodnosti poškozené či znaleckých posudků) a další námitky procesního charakteru (např. porušení zásady *in dubio pro reo*), ani tyto nemůže Nejvyšší soud zanechat zcela bez reakce, neboť nesprávná realizace důkazního řízení může podle ustálené judikatury Ústavního soudu, představovat vadu dosahující intenzity zásahu do práva na spravedlivý proces a rozhodování o mimořádném opravném prostředku se nemůže ocitnout mimo rámec ochrany základních práv jednotlivce. Tato ústavně garantovaná práva musí být respektována (a chráněna) též v řízení o všech opravných prostředcích (k tomu viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 25. 4. 2004, sp. zn. I. ÚS 125/04, ze dne 18. 8. 2004, sp. zn. I. ÚS 55/04, ze dne 31. 3. 2005, sp. zn. I. ÚS 554/04, stanovisko pléna ze dne 4. 3. 2014, sp. zn. Pl. ÚS-st. 38/14).

28. S přihlédnutím k právě uvedenému proto Nejvyšší soud vyloží nejprve své stanovisko k těm námitkám, které po obsahové stránce uplatněnému důvodu neodpovídají, a následně pak bude reagovat na námitky, které posoudil jako formálně vyhovující.

A) K námitkám nepodřaditelným pod uplatněné dovolací důvody

K tvrzenému extrémnímu nesouladu vadám v hodnocení důkazů a nepoužití principu *in dubio pro reo*

29. Při posuzování vady, jež má naplnit dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., vychází dovolací soud zásadně z těch skutkových zjištění, která jsou vyjádřena v dovolání napadených rozhodnutích. Nejvyšší soud totiž zásadně není v rámci dovolacího řízení oprávněn přezkoumávat skutková zjištění nalézacího, příp. odvolacího soudu a s výjimkou případu tzv. extrémního nesouladu, který sice byl dovolatelem namítnut, nebyl však shledán (viz níže), musí vycházet ze skutkového stavu tak, jak jej popsal soud prvního stupně ve výroku odsuzujícího rozsudku (s eventuálním rozvinutím v jeho odůvodnění).

30. Dovolatel své námitky k hodnocení důkazů soudem prvního stupně spojil s námitkou tzv. **extrémního nesouladu**. Přestože namítá, že napadená rozhodnutí jsou touto vadou zatížena, dovolací soud tento jeho závěr nesdílí. Rozhodnutí trpící vadou extrémního nesouladu by obsahovalo taková skutková zjištění, která nevyplývají z důkazů při žádném z logicky přijatelných způsobů jejich hodnocení nebo jsou dokonce s nimi přímo v rozporu. Za případ extrémního nesouladu naopak nelze považovat situaci, kdy hodnotící úvahy soudů splňují požadavky formulované zněním § 2 odst. 6 tr. ř., ústí do skutkových a právních závěrů, jež jsou z obsahu provedených důkazů odvoditelné postupy nepřičítacími se zásadám logiky a požadavku pečlivého uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu, avšak jsou odlišné od pohledu obviněného.

31. Vadu extrémního nesouladu dovolatel shledává především v posouzení věrohodnosti jeho a poškozené a celkově v hodnocení důkazů nalézacím soudem. Hodnocení důkazů je však doménou výhradně toho soudu, který důkaz provede. Právě tento soud má, s ohledem na realizaci zásady bezprostřednosti provádění důkazy, nejlepší předpoklady k tomu, aby důkazy vyhodnotil způsobem upraveným v § 2 odst. 5 tr. ř. Tímto hodnocením je vázán i soud odvolací (srov. § 263 odst. 7 věta druhá tr. ř.), který není oprávněn nalézacímu soudu dávat jakékoli pokyny k tomu, jak má ten který důkaz hodnotit. Může mu toliko vytknout nedodržení zákonných podmínek hodnocení, a to tím způsobem, že jej upozorní např. na to, k jaké skutečnosti nepřihlédl a v důsledku toho ji do hodnotících úvah nepojal. Tím spíše je omezená pozice Nejvyššího soudu, který rozhoduje o mimořádném opravném prostředku (v tomto směru se jeho postavení blíží soudu Ústavnímu), neboť ten při svém rozhodování (i vzhledem k zákonné úpravě – viz § 265o odst. 2 tr. ř.) žádné dokazování a tím ani vlastní hodnocení důkazů zpravidla neprovádí. Do hodnocení důkazů provedených obecnými soudy není zásadně oprávněn zasahovat. Důvodem k zásahu je až stav, kdy hodnocení důkazů a tomu přijaté skutkové závěry jsou výrazem zjevného faktického omylu či excesu logického (vnitřního rozporu), a tím vybočují ze zásad spravedlivého procesu. K takovému zjevnému pochybní soudů nižších stupňů ve věci posuzované zjevně nedošlo.

32. Nalézacímu soudu v projednávané věci ve vztahu k **hodnocení věrohodnosti** poškozené ani obviněného nelze vyčíst nedostatečné odůvodnění či jeho nelogičnost. Hodnocení věrohodnosti těchto osob se nalézací soud věnoval velice podrobně, neboť si byl vědom, že jde o jediné osoby popisující projednávané události. V situaci, kdy jsou jejich verze stran okolností vzniku a průběhu vlastního děje, který měl za následek vznik somatických a psychických obtíží poškozené v rozporu, musel dospět k rozhodnutí, které z nich uvěřit. Z odůvodnění jeho rozsudku v bodech 16. – 23. je zřejmé, že se danou otázkou pečlivě zabýval a vzal v úvahu vícero okolností. Vzhledem k rozsahu jeho odůvodnění není na místě a ani důvod, aby Nejvyšší soud opakoval to, co nalézací soud ve svém rozsudku uvedl. Podstatné je, že uvedený soud náležitě odůvodnil, proč se rozhodl uvěřit poškozené, u níž neshledal motiv obviněnému přitížit a jejíž výpověď byla v průběhu řízení neměnná [na rozdíl

od výpovědi obviněného, který v průběhu řízení předložil hned několik zásadně odlišných verzí události (nalézací soud napočítal hned pět různých verzí – viz bod 24. rozsudku), navíc krajně nepravděpodobných anebo plně vyvrácených provedenými důkazy] a podpořená řadou důkazů. Žádný z jím předložených argumentů přitom nepostrádá logiku ani opodstatnění.

33. Ničeho na uvedeném nezmění opakovaně námitky obviněného stran rozporů ve výpovědích poškozené, otázkách jejího zdravotního stavu či nejasností o průběhu událostí, s nimiž se nalézací soud již ve svém rozhodnutí náležitě vypořádal. Opakovaně předkládaná otázka fotografie z narozenin manžela poškozené jenom ukazuje na snahu obviněného poškozenou za každou cenu znevěrohodnit.

34. Přisvědčit nelze ani námitce, že směřující vůči tomu, že nalézací soud při hodnocení věrohodnosti obviněného použil jeho výpovědi z přípravného řízení. Na rozdíl od pochybení, jež zatěžovalo proces zjišťování skutkového stavu věci při vydání prvního odsuzujícího rozsudku (kdy nalézací soud vycházel z protokolů o podaných vysvětleních – viz body 59. až 62. zrušujícího usnesení Nejvyššího soudu), nyní – jak plyne z bodu 16. rozsudku – využil procesně přípustné výpovědi obviněného z přípravného řízení.

35. Stejně tak se zcela mimo rámec dovolacích důvodů ocitá námitka dovolatele stran hodnocení jeho chování po činu. Vzhledem k tomu, že totožnou námitku vznesl dovolatel již ve svém předcházejícím dovolání a Nejvyšší soud na ni již reagoval v bodě 63. svého odůvodnění, kde vysvětlil, že otázka přiměřenosti trestu či hodnocení přitěžujících a polhčujících okolností nejsou předmětem přezkumu tohoto soudu, lze na tuto reakci odkázat.

36. K dovolatelem namítanému **porušení zásady *in dubio pro reo*** dostačuje uvést následující skutečnosti. Toto pravidlo vyplývá ze zásady presumpce neviny zakotvené v čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen Listiny) a § 2 odst. 2 tr. ř. a má tedy vztah pouze ke zjištění skutkového stavu věci na základě provedeného dokazování, a to bez důvodných pochybností (§ 2 odst. 5 tr. ř.), kdy platí „v pochybnostech ve prospěch obviněného“. Je tedy zřejmé, že zmíněná zásada má procesní charakter, týká se jen skutkových námitek a jako taková není způsobilá naplnit zvolený (ale ani žádný jiný) dovolací důvod. Současně lze s odkazem na rozhodovací praxi Ústavního soudu dodat, že Úmluva ani Listina neupravuje úroveň jistoty, jaká se vyžaduje pro odsouzení obviněného z trestného činu. Hodnocení důkazů z hlediska jejich pravdivosti a důkazní hodnoty, stejně jako úroveň jistoty, jaká se vyžaduje pro odsouzení, je zásadně věcí obecných soudů. Ústavní soud přitom konstatoval, že měly-li obecné soudy po řádném provedení a vyhodnocení důkazů za to, že skutek byl dostatečně prokázán, nebyly podmínky pro uplatnění zásady *in dubio pro reo* naplněny, neboť soudy neměly žádné pochybnosti. V této souvislosti považuje Nejvyšší soud za vhodné zmínit rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 213/17.

37. Z odůvodnění obviněným napadených rozhodnutí plyne, že soudy nižších stupňů pochybnosti při řešení skutkových otázek neměly a tudíž zmíněné pravidlo neaplikovaly. Pokud dovolatel namítá, že skutkový stav měl být na podkladě zásady *in dubio pro reo* použit při formulaci závěrů ohledně omezení poškozené v obvyklém způsobu života, zvláště pak i z pohledu přičitatelnosti těchto omezení jednání obviněného, pak takovému hodnocení přisvědčit nejde, a to i z důvodů, které jsou stran otázky dovození naplnění znaků skutkové podstaty přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti vyloženy níže.

K tvrzenému porušení práva na spravedlivý proces

38. Porušení tohoto práva shledává obviněný jednak v tom, že soudům vytýká nedostatky zatěžující odůvodnění jejich rozhodnutí, které mají nabýt rozměru svědčícím o vydání nepřezkoumatelných rozhodnutí, jednak v tom, že mu soud prvního stupně svým přístupem odepřel možnost předložit důkaz, jímž navrhoval doplnit dokazování.

39. K první námitce lze uvést, že odůvodnění rozhodnutí soudů obou stupňů nelze označit za odporující požadavkům stanoveným § 125 odst. 1 tr. ř. (rozsudek), či § 134 odst. 2 tr. ř. (usnesení), resp. trpící vadou jejich nepřezkoumatelnosti.

40. Vzhledem k tomu, jak podrobně se tentokrát soud prvního stupně se všemi otázkami v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádal, není ani na místě považovat jeho rozhodnutí za nepřezkoumatelné, jak dovolatel namítá. Nalézací soud uvedl, jaké důkazy provedl, jak a proč je hodnotil tím či oním způsobem, zmínil poznatky, které z nich nabyl, stejně jako výsledná skutková zjištění, která našla odraz v popisu skutku. V jednotlivých částech rozhodnutí se vypořádal také s obhajobou obviněného. Pečlivě odůvodnil právní kvalifikaci, ke které dospěl, a podrobně se věnoval také výroku o náhradě škody a nemajetkové újmy.

41. Uvedenou námitku dovolatel vznesl také ve vztahu k rozhodnutí odvolacího soudu, neboť podle jeho mínění je jeho argumentace příliš obecná a nevypořádal se v ní s jeho námitkami. Dle judikatury Ústavního soudu však není v rozporu s požadavky spravedlivého procesu taková praxe, kdy odvolací soud po dostatečném přezkoumání napadeného rozhodnutí, v situaci, že se závěry soudu prvního stupně souhlasí, na tyto zcela nebo zčásti ve svém rozhodnutí odkáže. Byť součástí práva na spravedlivý proces je požadavek na dostatečné odůvodnění rozhodnutí soudů, nelze tento požadavek interpretovat v podobě povinnosti soudu uvést ve svém rozhodnutí detailní odpověď na každý argument obviněného (srov. usnesení Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 415/11). Ani usnesení odvolacího soudu proto nelze považovat za nepřezkoumatelné, neboť vyhověl všem požadavkům daných zákonem i judikaturou Ústavního soudu na jeho odůvodnění.

42. Ke druhé námitce dovolatele, tj. že soudy byly zamítnuty jeho návrhy na provedení důkazů a nalézací soud zabránil předložení znaleckého posudku z oboru požární ochrany, v čemž shledává zásah do svého práva na obhajobu a na spravedlivý proces je vhodné uvést toto. Předně je třeba poukázat na judikaturu Ústavního soudu, který v řadě svých rozhodnutí (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 12. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 95/97, nález Ústavního soudu ze dne 10. 10. 2002, sp. zn. III. ÚS 173/02) podrobně vyložil pojem tzv. opomenutých důkazů ve vazbě na zásadu volného hodnocení důkazů a kautely, jež zákon klade na odůvodnění soudních rozhodnutí. V nálezu Ústavního soudu ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. I. ÚS 733/01 je konstatován závěr plynoucí z ustálené judikatury Ústavního soudu, že „neakceptování důkazního návrhu obviněného lze dle ustálené judikatury Ústavního soudu založit toliko třemi důvody. Prvním je argument, dle něhož tvrzená skutečnost, k jejímuž ověření nebo vyvrácení je důkaz navrhován, nemá relevantní souvislost s předmětem řízení. Dalším je argument, dle kterého navržený důkaz není s to ani ověřit ani vyvrátit tvrzenou skutečnost čili ve vazbě na toto tvrzení nedisponuje potřebnou vypovídací potencií. Konečně třetím je nadbytečnost důkazu, tj. argument, dle něhož určité tvrzení, k jehož ověření nebo vyvrácení je důkaz navrhován, bylo již v dosavadním řízení bez důvodných pochybností (s praktickou jistotou) ověřeno nebo vyvráceno.“

43. Z výše uvedeného je zřejmé, že samotné neprovedení důkazního návrhu obhajoby nezakládá porušení jeho práva na spravedlivý proces. Nalézací soud v projednávané věci podrobně vyložil důvody, proč jednotlivé důkazní návrhy obviněného zamítl v bodě 10. odůvodnění svého rozsudku, kdy v případě každého z důkazů uvedl, proč jej považuje za nadbytečný anebo jej nepovažuje za relevantní pro řízení. Stejně tak své zamítnutí důkazních návrhů obhajoby odůvodnil odvolací soud, a to v bodě 65. svého usnesení. Pokud jde o znalecký posudek z oboru požární ochrany, nalézací soud na stejném místě odůvodnil, proč jej nepovažuje za relevantní pro projednávanou věc. Tím spíš, když k požáru bylo vypracováno odborné vyjádření (č. l. 51 až 57). Je proto zřejmé, že neměl důvod hlavní líčení nařizovat na pozdější datum a na jeho vypracování čekat. Ani neprovedení tohoto důkazu, resp. nevyčkání na jeho vyhotovení proto, aby mohl být obhajobou předložen a následně proveden, nelze pokládat za vadu důkazního řízení mající za následek porušení práva obviněného na spravedlivý proces. K takovému závěru nutno dospět zejména proto, že uvedený důkaz nepředložil obviněný ani do okamžiku rozhodnutí odvolacího soudu, k němuž došlo až v únoru následujícího roku, a neučinil tak ani v rámci dovolacího řízení, aby tak osvědčil, že jeho provedení bylo nezbytné, neboť by na jeho podkladě bylo nezbytné dospět k odlišným skutkovým a právním závěrům.

44. Právo obviněného na obhajobu představované mj. právem navrhopvat důkazy k provedení a vyjadřovat se k provedeným důkazům, přitom nebylo porušeno ani omezeno. Nezbytvá než uzavřít, že není procesní povinností obecných soudů vyhovět každému důkaznímu návrhu účastníka, a neprovedení navrhovaného důkazu proto ještě neznamená, že je řízení jako celek nespravedlivé (srov. usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 234/04 a sp. zn. I. ÚS 972/09).

Ke skutkovým námitkám a tvrzené dezinterpretaci provedených důkazů při právním posouzení

45. Za zcela vybočující z mezí zvoleného dovolacímu důvodu, ale i ostatních dovolacích důvodů vymezených § 265b tr. ř. lze označit ty námitky dovolatele, které jsou založeny na odlišném hodnocení důkazů a vlastní verzi projednávané události. Týká se to především námitek, že jeho protiprávní jednání nebylo dostatečně prokázáno, resp. těch, které napadají samotná skutková zjištění nalézacího soudu stran průběhu události. Protože svou povahou nedosahují ani úrovně vedoucí k porušení práva obviněného na spravedlivý proces, nemohou vyvolat přezkoumání napadených rozhodnutí podle § 265i odst. 3 tr. ř.

46. Pokud jde o základní průběh události a zavinění obviněného k samotnému rozlití hořlaviny, které dovolatel zpochybňuje, lze odkázat na bod 39. odůvodnění rozsudku nalézacího soudu. V bodě 36. rozsudku se soud věnoval naplnění příčinné souvislosti mezi jednáním obviněného a vznikem těžké újmy. Pokud dovolatel zpochybňoval samotnou souvislost obtíží poškozené s jeho jednáním, pak nalézací soud upozornil na zprávu MUDr. [REDAKCE] která uvedla, že u poškozené „neshledala žádný jiný důvod pro dekompenzaci jejích problémů s výjimkou projednávané nehody, nadto lékařka k dotazu obhajoby zdůraznila, že poškozená před nehodou takřka dva roky její péči nepotřebovala“ (viz bod 33. rozsudku). Ve stejném smyslu se vyjádřila také znalkyně MUDr. [REDAKCE] (viz bod 29. rozsudku). Nalézací soud také upozornil, že zhoršující se psychický stav je prokázán i výpověďmi svědky [REDAKCE] které popsaly její stav v době hospitalizace ihned po skutku (viz bod 33. rozsudku).

47. Namítá-li obviněný, že skutková zjištění jsou založena na deformaci důkazů, poté takovou vadu rozhodnutí dovolací soud (s dílčí výjimkou zmíněnou níže) neshledává.

K pokynům uloženým nalézacímu soudu

48. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší soud ve svém zrušujícím rozhodnutí nalézacímu soudu uložil, aby vhodným způsobem doplnil dokazování tak, aby bylo možno o vině obviněného rozhodnout, a to nejméně opětovným výslechem znalkyně MUDr. [REDAKCE] či doplněním znaleckého posudku, je na místě nastínit, jakým způsobem nalézací soud v řízení po zrušení původních odsuzujících rozhodnutí postupoval. V bodě 8. svého rozsudku vyložil, že doplnil dokazování o doplnění znaleckého posudku, které podala v hlavním líčení soudní znalkyně MUDr. [REDAKCE] rovněž provedl znovu i listinné důkazy, které byly prováděny při veřejném zasedání před soudem odvolacím. Dále provedl dokazování zprávami předloženými poškozenou, jejím aktuálním prohlášením o dopadu trestného činu na její život, odborným vyjádřením MUDr. [REDAKCE] výpisem z webových stránek obviněného a výpisem z insolvenčního rejstříku. Dospěl poté k závěru, že má k dispozici dostatečný důkazní materiál, který mu dovoluje ve věci rozhodnout.

49. Je tudíž možno konstatovat, že soud prvního stupně při vázanosti plynoucí z § 265s odst. 1 tr. ř. doplnil dokazování ve smyslu požadavku dovolacího soudu a že si tak vytvořil procesní prostor pro to, aby o vině obviněného znovu rozhodl. Rozsah jím provedeného dokazování je možno podkládat za dostačující pro vydání rozhodnutí splňujícího požadavek zjištění skutkového stavu dle požadavku § 2 odst. 5 tr. ř.

B) K námitkám formálně vyhovujícím dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

50. Za námitky formálně vyhovující tomuto důvodu dovolání ve vztahu k výroku o vině lze podkládat ty, jejichž prostřednictvím zpochybňuje obviněný důvodnost právního posouzení skutku jako přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1 tr. zákoníku na podkladě skutkových vyjádření obsažených v napadených rozhodnutích (primárně v rozsudku nalézacího soudu). Činí tak jednak tvrzením, že popis skutku (obsažený v tzv. skutkové větě výroku o vině) neumožňuje jeho podřazení pod zákonné znaky označeného přečinu, jednak tvrzením o nemožnosti kvalifikovat následek (účinek nastalý u poškozené v podobě PSP) v jeho zjištěné formě jako těžkou újmu na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku. Zbývajícím dvěma námitkám stan subjektivní stránky a příčinného vztahu s ohledem na jejich formulaci (tvrzené neprokázání) tuto povahu přiznat nelze, neboť jsou primárně skutkové povahy.

K popisu skutku

51. Obviněný namítl, že nalézací soud nedoplnil popis skutku tak, jak mu uložil Nejvyšší soud ve svém zrušujícím usnesení. Současný popis včetně části doplněné považuje za vágní, kdy podle něj chybí vyjádření příčinné souvislosti mezi jeho jednáním a PSP poškozené. Za příliš obecný pak považuje i výčet omezení poškozené v jejím obvyklém způsobu života.

52. V reakci na tuto námitku je třeba zmínit, že ve výrokové části rozsudku by skutek měl být vyjádřen v koncentrované podobě a pokud možno stručně, neboť jeho rozvedení je možné v jeho odůvodnění. Současně je třeba uvést, že při jeho formulaci je třeba brát v úvahu to, že by měl vyjadřovat dostatečný podklad pro jeho hmotněprávní subsumpci a že by tudíž již v něm (a tím ve výroku rozsudku) měly být obsaženy všechny skutečnosti rozhodné pro naplnění skutkové podstaty trestného činu, který je v něm soudem shledán.

53. Na straně druhé nelze požadavek na popis skutku ve výrokové části demonizovat, neboť není na místě jej posuzovat zcela izolovaně. Rozsudek, obsahuje-li odůvodnění a v něm rozvedená a s výrokovou částí souladná skutková zjištění, totiž tvoří jeden celek. Z uvedeného plyne, že jsou-li skutková zjištění dostatečná pro právní posouzení skutku v rozsudku jako celku vyjádřena a není-li současně popis obsažený v tzv. skutkové větě zjevně nedostatečný, není odůvodněno zrušení takového rozsudku, a to zejména na podkladě mimořádného opravného prostředku.

54. Hodnocení dovolatele stran tvrzené nedostatečnosti skutkového vyjádření (vlastního popisu skutku) dovolací soud nesdílí. Popis skutku ve výroku rozsudku soudu prvního stupně rozhodně nelze shledávat zjevně nedostatečným, neboť z něj – při jeho nezaměnitelnosti se skutkem jiným – plyne, za jakých okolností (tj. při masáži poškozené, resp. v její části, kdy hodlal přistoupit k tzv. baňkování), kdy a kde („dne 8. 3. 2016 v době od 15.00 do 15.30 hodin v [redacted] ulici [redacted]”) obviněný svým neopatrným jednáním, v situaci, kdy manipuloval s otevřeným plamenem, potřísnil tělo poškozené technickým líhem a způsobil tak vznik požáru, jehož důsledkem

a) v podobě ihned vzniklého následku (resp. účinku) bylo přivození popálenin II. stupně na 10 % celkové plochy těla poškozené a

b) v návaznosti na prožitek související s tímto popálením rovněž i kauzálně (nedbalostním jednáním obviněného přivozený) následek v podobě vzniku PSP, jež se u poškozené (jejíž zdravotní/psychický stav před vznikem úrazového děje byl relativně stabilizován) projevil omezeními v rozsudku popsaným (k uvedenému viz dále).

55. Příslušná skutková věta stojí v harmonii s odůvodněním rozsudku, které ji doplňuje. Pokud obviněný tvrdí, že v části „v přímé příčinné souvislosti s prožitými událostmi...” není zřejmé, jakých událostí se to má týkat, je navýsost zřejmé, že jsou myšleny události, jejichž průběh je popsán na začátku popisu skutku. Stejně tak nelze souhlasit s tvrzením obviněného o absenci příčinné souvislosti, která je nejen výslovně popsána ve skutkové větě, implicitně z ní vyplývá, ale navíc je přesvědčivým způsobem odůvodněna v následné části rozsudku věnované odůvodnění skutkových a právních závěrů. Popisu omezení poškozené v jejím obvyklém způsobu života obsaženém v tzv. skutkové větě výroku o vině nelze vyčíst přílišnou obecnost či nedostatečnost, pokud soud při vymezení skutku, jíž obviněného uznal vinným, uvedl, že ta se projevila „zejména v jejích sociálních kontaktech, možnosti pečovat o svou rodinu, průběhu těhotenství, rovněž v její schopnosti samostatně fungovat, včetně jejího zaměstnání a mimopracovních aktivitách“. Takové vyjádření lze považovat za zcela dostačující. Pokud snad obviněný chtěl poukázat na skutečnost, že se jednalo pouze o příkladný výčet, či nebyly jednotlivé aktivity blíže popsány, je na místě zopakovat, že popis skutku nemá představovat vyčerpávající a kompletní popis všech rozhodných okolností, neboť to je úkolem odůvodnění rozhodnutí. Právě v tom se následně popisu omezení poškozené v obvyklém způsobu života nalézací soud podrobně věnoval a citaci uvedenou v popisu skutku dále rozvedl (viz níže).

K následku ve formě těžké újmy na zdraví

56. K otázce náležitého objasnění následku vyžadovaného u přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1 tr. zákoníku (znak objektivní stránky *těžká újma na zdraví*) byl nalézací soud instruován dovolacím soudem v jeho předcházejícím kasačním rozhodnutí. Právě za účelem učinění závěru o odůvodněnosti kvalifikace následku poškozené (PSP) v jeho zjištěné formě, jako těžké újmy na zdraví, doplnil nalézací soud z pokynu Nejvyššího soudu dokazování výsledkem znalkyně z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie. Toto doplnění v novém řízení pak nalézací soud považoval za zcela vyčerpávající, kdy znalkyně dopodrobna popsala nejen aktuální zdravotní stav poškozené, ale také jeho hodnocení z lékařského hlediska, včetně použité metodologie. Především se znalkyně podrobně vyjádřila ke zdravotnímu stavu poškozené před projednávanou událostí. Vysvětlila, že poškozená v době před úrazem trpěla úzkostnou poruchou, u níž se projevy zhruba ze dvou třetin překrývají s projevy posttraumatické stresové poruchy. Dále však konstatovala, že projevy úzkostné poruchy v době před úrazem byly stabilizované. V důsledku popálení se nejpozději do jednoho měsíce u poškozené rozvinuly projevy posttraumatické stresové poruchy, které byly z části shodné s předchozí úzkostnou poruchou, ale zčásti byly zcela nové, a právě tato skutečnost, jakož i povaha těchto nových příznaků, umožňuje podle znalkyně jednoznačně identifikovat je celkově jako projevy právě posttraumatické stresové poruchy, a nikoli úzkostné poruchy poškozené (viz bod 29. rozsudku). Je tedy zřejmé, že přestože znalkyně připustila, že se projevy obou chorob zčásti překrývají, obtíže, které se u poškozené začaly objevovat nejpozději do jednoho měsíce po události, jednoznačně připsala jako důsledek projevů právě PSP. Z dodatku znaleckého posudku je patrné nejen to, že se tyto příznaky projeví nejpozději do jednoho měsíce po úrazu, ale také to, že trvaly nejméně do 18. 10. 2016 (viz bod 29. a 36. rozsudku).

57. Nalézací soud dále podrobně rekapituloval projevy PSP zaznamenané u poškozené tak, jak byly popsány znalkyní (bod 29. rozsudku). Ta se jednotlivě vyjadřovala k jednotlivým omezením poškozené v obvyklém životě, ať už se jednalo o neschopnost péče o syna či o domácnost, nesamostatnost ve vyřizování záležitostí či nezájem a neschopnost účastnit se kulturního vyžití. Pro dokreslení situace nalézací soud v bodě 33. svého rozsudku zmínil rovněž i výpovědi svědků, z nichž závažná omezení v životě poškozené po události vyplývají. Obviněný sice opakovaně zdůrazňuje, že znalkyně jako důvod pro omezení poškozené uvedla somatické i psychické příčiny, vzhledem k souhře těchto okolností v dané době poškozenou omezujících – její rizikové těhotenství, následky zranění, a právě psychické obtíže, nelze uvedené příčiny jednoznačně oddělit. Pro účely trestního řízení však jejich kompletní oddělení není nutné. Podstatné je, že poškozená byla před projednávanou událostí ve stabilizovaném psychickém stavu, doloženém tím (jak zmínila MUDr. ██████████) že se rozhodla omezit medikaci a otěhotnět. Avšak pro prožité události nastoupily u poškozené znalkyní popsané psychické obtíže, které ji v běžném životě začaly citelně omezovat. Pokud poškozená mj. nebyla schopna řídit auto, starat se o syna či se účastnit naplánovaných kulturních akcí, je zcela zřejmé, že jejich příčinou nemohla být pouze její gravidita.

58. Uvedená konstatování ústí do závěru, že na základě doplněného dokazování nevzniká pochybnost o tom, že PSP, která se jako následek jednání obviněného u poškozené vyvinula, byla těžkou újmu na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku. Znalkyně dostatečně a přesně popsala omezení, kterým musela poškozené v důsledku nastalé události čelit. Poškozená byla významně omezena v obvyklém způsobu života a na posouzení naplnění

uvedeného zákonného znaku, resp. vyloučení jeho existence, nemůže mít vliv to, co akcentuje ve svém dovolání obviněný, tj. že

a) až případně ze 75 % se při omezení v obvyklém způsobu života projevíly skutečnosti, které souvisí s v minulosti diagnostikovanými obtížemi a že

b) zjišťovaná omezení byla důsledkem její somatického i psychického stavu.

59. V případě první uplatňované námitky je třeba poukázat na skutková zjištění soudů, učiněná na podkladě odborných závěrů znalkyně opřených o příslušné lékařské zprávy, že v době před úrazovým dějem byla poškozená ve stabilizovaném psychickém stavu, tj. aktuálně netrpěla žádnými úzkostnými stavy, které by ji vyřazovaly z obvyklého způsobu života a pro něž by byla nucena se podrobovat léčebným procesům (užívání medikamentů). Za tohoto stavu shodné projevy, které by jinak bylo třeba přisuzovat výlučně v minulosti diagnostikovaným obtížím, není důvodu vyjímát při posuzování hloubky (závažnosti) omezení vyvolaných jednáním obviněného a projev PSP redukovat na obtíže v rozsahu 25% jejich projevu. Stejně tak nelze vyjímát při hodnocení důsledků PSP obtíže, které mají souvislost (i) se somatickým stavem poškozené, neboť i ty jsou důsledkem jednání obviněného.

60. Obviněnému lze přisvědčit toliko v tom, že ne zcela adekvátně vyložil otázku délky podstatného omezení poškozené v obvyklém způsobu života, pokud uzavřel (bod 36. rozsudku), že „*vážné psychické potíže poškozené trvaly po dobu minimálně šesti měsíců a ovlivnily nejen její osobní, ale i pracovní život*“. V uvedeném směru nedocenil to, co z výslechu znalkyně vyplynulo, tj. že PSP se u poškozené po tuto dobu projevovala, avšak že v závěrečné části tohoto období (při vyšetření znalkyní v říjnu 2016) se u poškozené projevovala již jen mírná deprese. Toto konstatování nicméně neznamená, že není opodstatněn závěr soudu, že u poškozené „*posttraumatická stresová porucha intenzity těžké újmy na zdraví dosáhla*“. V uvedeném směru je totiž nezbytné připomenout, že pro naplnění znaku těžké újmy na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. e) tr. zákoníku dostačuje, pokud se vážná porucha zdraví nebo jiné vážné onemocnění projevilo podobu šesti týdnů. V posuzované věci nevzniká pochybnost o tom, že by se PSP jako vážná porucha psychického zdraví poškozené u ní po tuto dobu neprojevila. Jakkoli dovolatel poukazuje na lékařskou zprávu MUDr. [redacted] ze dne 12. 5. 2016 neobsahující údaj o projevech *flashbecků*, následující zpráva téže lékařky ze dne 18. 5. 2016 je již popisuje, z čehož plyne, že počátek projevů PSP v podobě podstatného a citelného omezení je třeba datovat do tohoto období, z čehož současně plyne, že i pokud ke zmírnění projevů PSP došlo dva či tři měsíce před vyšetřením znalkyně, projevila se PSP podstatným způsobem na životě poškozené nejméně po dobu, která je podle ustálené interpretace dostačující pro naplnění zákonného znaku § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku. Za správný je proto nezbytné pokládat závěr nalézacího soudu, že „*[n]edbalostní jednání obžalovaného zasáhlo psychicky stabilizovanou poškozenou a vedlo k delší dobu trvající poruše zdraví ve smyslu ustanovení § 122 odst. 2 písm. i) trestního zákoníku*“ (viz bod 37. rozsudku). V uvedeném směru lze připomenout, že znalkyně uvedla, že některá z omezení poškozené trvají dodnes a u některých lze dokonce předpokládat, že se jich nezbaví nikdy (viz bod 29.). Z hlediska právní kvalifikace skutku je pak podstatné, že přestože znalkyně popsala zlepšení projevů nemoci poškozené, zároveň velmi podrobně popsala dlouhodobá citelná omezení, kterým musela poškozená čelit, přičemž z hlediska délky jejich projevů nevzniká pochybnost, že by podstatným způsobem poškozenou neomezovaly po dobu, kterou pro naplnění zákonného znaku *delší doby trvající poruchy zdraví* judikatura vymezila.

K tvrzenému neprokázání příčinné souvislosti a zavinění obviněného

61. Jak již zmíněno, součástí dovolací argumentace obviněného jsou i tvrzení o neprokázání příčinné souvislosti mezi jeho jednáním a způsobením PSP a neprokázání jeho nevědomé nedbalosti ke způsobení PSP ani k porušení opatrnosti při manipulaci s kahanem.

62. Ohledně první námitky lze zmínit, že z rozhodnutí soudů nižších stupňů plyne, že příčinnou souvislost mezi jednáním obviněného a vznikem PSP měly za prokázanou a ani dovolací soud neshledává důvod k tomu, aby stran této otázky zaujal odlišné stanovisko. Vycházejí tzv. teorie podmínky (*conditio sine qua non*), z níž česká trestně právní nauka i soudní praxe vycházejí při zkoumání existence příčinného vztahu mezi jednáním a pachatele, při zjištění plynoucího z odborného posouzení znalkyně z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, že PSP se u poškozené vyvinula jako reakce jejího organismu na prožitek nastalý z pochybení obviněného (neopatrné manipulace s plamenem a technickým lihem) lze oprávněně tvrdit, že nedbalostí jednání obviněného je jedinou rozhodující příčinou vzniku PSP a jejích negativních projevů na život poškozené. Jak již uvedeno, soudy o existenci příčinného vztahu žádnou pochybnost neměly a jeho existenci v napadených rozhodnutích dostatečně jasně vyjádřily. Na příslušné pasáže jejich rozhodnutí, stejně jako na to, co odeznělo výše v bodech 56. až 59, lze proto odkázat.

63. Pokud jde o otázku zavinění obviněného ve vztahu ke způsobení následku ve formě těžké újmy na zdraví poškozené, z odůvodnění rozsudku nalézacího soudu je zřejmé, že tentokrát uvedené otázce věnoval náležitou pozornost. Nejenže ve vztahu k ní doplnil dokazování v rámci opakovaného výslechu znalkyně, ale pečlivě svůj závěr o zavinění obviněného odůvodnil. Rozhodně nelze souhlasit se zjednodušující interpretací obviněného stran přirovnání k autonehodě, které nalézací soud použil. Přestože mechanismus vzniku následku je odlišný, vnitřní stav mysli obviněného představující jeho postoj ke vzniku následku je obdobný. Za zcela správný lze proto označit závěr soudu uvedený v bodě 40. rozsudku, že „při současných vědomostech o zdraví člověka, není nutné požadovat v daném případě po obžalovaném speciální znalosti o předchozích psychických obtížích poškozené“, neboť „masér, který nečekaným a závažným způsobem jako v daném případě fyzicky ublíží svému klientovi, musí počítat i s výrazným narušením jeho psychiky, neboť v takovém případě zjevně nezachoval potřebnou míru opatrnosti“. Přirovnání, které je v odůvodnění rozsudku uvedeno („podobně jako v případě vážné autonehody je adekvátní pro dovození nevědomé nedbalosti konstatovat“), je nutno vnímat tak, že jím nalézací soud hodlal obecně vyložit, že při posuzování konkrétní situace lze dospět k prokázání nevědomé nedbalosti pachatele vztahující se k těžkému ublížení na zdraví v oblasti psychické, nastalému v důsledku vzniku PSP a jejích projevů u poškozeného, i tehdy, je-li i samotné jednání pachatele, z něhož tento následek vznikl, svou povahou nedbalostní, tj. důsledkem nezachování nezbytné opatrnosti, kterou po něm lze oprávněně požadovat.

64. Podle § 16 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku v nevědomé nedbalosti jedná ten, kdo nevěděl, že svým jednáním může porušení nebo ohrožení chráněného zájmu způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl. Výše uvedené přirovnání nalézacího soudu naplnění uvedených znaků v případě obviněného plně ilustruje.

65. Obviněný si nepochybně byl vědom toho, že při tzv. baňkování bude manipulovat s otevřeným ohněm (plamenem kahanu) v bezprostřední blízkosti poškozené, jejíž tělo

(v důsledku již probíhající masáže) není chráněno žádným oblečením a že tudíž v případě jejího potřísnění hořlavou látkou (technickým lihem) a jejího vznícení hrozí (v závislosti na množství této látky) vznik i závažných popálenin. Navíc lze důvodně usuzovat, že jako člověk s dostatečným intelektem a životními zkušenostmi si byl vědom i toho, že u osoby, která je vystavena takovému zahoření (nikoli jen časově velmi pomíjivému a z hlediska následku nepatrnému popálení), dochází i k silnému psychickému působení/otřesu daného povahou zraňujícího mechanismu (vizuální vjemy požáru), které se nemusí omezit jen na samotný okamžik požáru (tj. do jeho uhašení), ale který se může projevit i následně v podobě opakujících se flashbacků či jiných projevů v psychice dotyčného poškozeného.

66. Právě vzhledem k předvídatelné možnosti vzniku takových následků měl obviněný (i s ohledem na omezený prostor, kde s plamenem manipuloval) při provádění zamýšlené činnosti, tj. baňkování, dbát zvýšené opatrnosti, aby poškozenou žádnému ohrožení nevystavil. Soudy nižších stupňů důvodně dospěly k závěru, že obviněný vzhledem k okolnostem a osobním poměrům vědět měl a mohl, že neopatrnou manipulací s kahanem může dojít k požáru, který může mít pro poškozenou závažné následky, neboť ta v době provádění masáže nebyla vůči ohni ničím chráněna. Mohl a měl tudíž i vědět, že následkem tohoto požáru mohou být nejen závažná zranění ve formě popálenin, ale také trauma, které může vyústit ve vznik posttraumatické stresové poruchy.

67. Ostatně znalkyně uvedla, že touto by v případě obdobné traumatizující události trpěla většina populace. Polemika dovolatele obsažená v jeho mimořádném opravném prostředku stran této otázky není způsobilá skutkově a právní závěry soudů nižších stupňů zvrátit. Není důvod poškozenou vyjímát z okruhu osob, u nichž byl takový následek způsobilý nastat, resp. činit závěr, že by měla být vyňata z hlediska představ obviněného. Právě naopak i s ohledem na sdělení, které se obviněnému od poškozené dostalo, tj. že je těhotná, je třeba ji – i s vazbou na její možné obavy, jaké důsledky bude mít její závažnější popálení na vývoj plodu – zařadit do okruhu osob, u nichž se jako následek jejich popálení ohněm může PSP, a to i z hlediska zkoumaného zavinění obviněného (jeho nevědomé nedbalosti).

68. Není proto logickou chybou, pokud byla tato forma zavinění dovozena soudy nižších stupňů u obviněného. Přestože obviněný v tomto směru znevažuje odkaz nalézacího soudu na jeho inzerovaný celostní přístup, je na místě ho považovat za přiléhavý. Nalézací soud upozornil, že sám obviněný „*proklamuje celostní přístup ke svým klientům, při němž se snaží napravit jejich těla i duši*“. Je tedy zcela zřejmé, že by si měl uvědomovat důležitost nejen fyzického, ale i psychického, zdraví. Není proto nelogické předpokládat, že měl vědět, že traumatizující situace jako je okamžik, kdy člověk hoří, způsobí nejen rány fyzické, ale také těžké rány na duši. Samozřejmě zároveň zůstává nesporné, že obviněný poškozené nezamýšlel ani nechtěl způsobit žádný ze zjištěných následků, a o absenci volní složky jeho jednání proto není a nebylo pochyb.

69. Na tomto místě lze uzavřít, že s otázkou zavinění se nalézací soud ve svém druhém rozsudku správně a dostatečně vypořádal.

K výroku o nahrazení nemajetkové újmy v penězích (o odčinění nemajetkové újmy)

70. Úvodem této části odůvodnění je vhodné uvést, z jakého důvodu se věnuje toliko jednomu z výroků, který byl v rámci adhezního rozhodování soudem prvního stupně vynes.

Přestože obviněný usnesení odvolacího soudu napadl svým dovoláním v celém jeho rozsahu [„Dovoláním napadám výrok o zamítnutí odvolání podle § 256 trestního řádu ... dovolání směřuje do všech výroků, do výroku o vině, do výroku o trestu a (d) o výroku o náhradě škody“], argumentačně se jeho mimořádný opravný prostředek zabývá toliko výrokem o náhradě nemajetkové újmy, tj. výrokem, jímž byl zavázán zaplatit poškozené [REDAKCE] na náhradě nemajetkové újmy částku 1 261 770 Kč. I když obviněný v části VI. svého dovolání odvolacímu soudu vytkl, že „nesprávně posoudil rozsah náhrady škody“, odvolací soud musel při posouzení zaměření jeho mimořádného opravného prostředku (tj. při řešení otázky vůči jakým výrokům dovolací argumentace obviněného směřuje), vzít v potaz, v jaké souvislosti tuto námitku uplatnil. Obviněný tuto výtku vůči soudu druhého stupně vznesl proto, že se tento (podle jeho hodnocení) „nevypořádal stejně jako soud prvního stupně s námitkami dovolatele proti znaleckému posudku o snížení společenského uplatnění poškozené“. Ačkoli tedy obviněný v citované pasáži odůvodnění dovolání zmiňuje nesprávné posouzení rozsahu „náhrady škody“, ve skutečnosti vytýká nesprávnost výroku výše uvedeného, tj. týkajícího se odčinění nemajetkové újmy. Protože vůči výrokům, jimiž byl obviněný zavázán nahradit na náhradě škody [REDAKCE] částku 69.546 Kč a České průmyslové zdravotní pojišťovně částku 11.333 Kč, konkrétní námitky v dovolání obsaženy nejsou, věnují se následující pasáže odůvodnění tohoto rozhodnutí pouze argumentačně napadenému výroku o náhradě nemajetkové újmy.

71. Jak již uvedeno (bod 24.), nesprávnost výroku, jímž ho soudy zavázaly zaplatit poškozené jako odčinění nemajetkové újmy celkem částku 1 261 770 Kč, shledává obviněný v tom, že nezohlednily předchorobí poškozené, nesprávně aplikovaly Metodiku Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy, nevypořádaly s námitkami vůči závěrům závěrů znaleckého posudku znalkyně z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a vyšly ze znaleckého posudku Doc. MUDr. [REDAKCE] ač ten je podle hodnocení dovolatele vadný a nepřezkoumatelný.

72. Podle zjištění odvolacího soudu je třeba námitky dovolatele odmítnout jako věcně zjevně neopodstatněné. Již ve svém předcházejícím rozhodnutí Nejvyšší soud zmínil, že ke zrušení výroků o náhradě škody a odčinění nemajetkové újmy přistoupil v zásadě jen z toho důvodu, že jako výroky navazující na výrok o vině nemohly samostatně obstát. Jejich kasace proto nebyla odůvodněna jejich vlastní vadností.

73. Z odůvodnění rozsudku nalézacího soudu (body 46. až 59.) plyne, že ten v dostatečném rozsahu vyložil, proč a v jaké výši rozhodl o nárocích, s nimiž se poškození připojili k trestnímu řízení. Tato konstatování se vztahuje i k výroku o náhradě nemajetkové újmy v penězích, který představuje odčinění bolestného a tížícího společenského uplatnění, jehož odůvodnění se nachází v bodech 54. až 59. rozsudku.

74. Podkladem pro přiznání nároku poškozené na nahrazení jí způsobené nemajetkové újmy, resp. pro určení výše jejího nároku (když vlastní hmotně právní základ pro jeho přiznání spočívá ve skutkovém zjištění soudu o nedbalostním jednání obviněného, které vedlo ke způsobení nemajetkové újmy a tím k důvodu aplikace § 2958 o. z.) se pro soud stal znalecký posudek znalce oboru zdravotnictví, odvětví stanovení nemateriální újmy na zdraví. V něm jeho zpracovatel (znalec Doc. MUDr. [REDAKCE]) své ohodnocení stanovil s přihlédnutím k odborným závěrům znalkyně z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie (MUDr. [REDAKCE]). Takový postup znalce zcela koreluje tomu, co Nejvyšší soud vyjádřil v rozhodnutí publikovaném pod č. 15/2020 Sb. rozh. tr.

75. Zpracovaný znalecký posudek nelze pokládat za nepřezkoumatelný či vadný. Jeho vyhotovení dává dostatečnou odpověď na otázku, v jakém směru došlo následkem činu obviněného ke změnám v dosavadním způsobu života poškozené a v jakých sférách tak byla podstatně omezena ve svých běžných projevech a obvyklém jednání. Namítá-li dovolatel, že tento posudek nezohlednil tzv. předchorobí poškozené, odmítá vzít v úvahu skutkové zjištění soudu vycházející ze zpracovaného posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a lékařských zpráv, že stav poškozené před inkriminovaným činem byl konsolidovaný (bod 34. rozsudku: „je tak po rozsáhlém dokazování ze skutkového hlediska naprosto zřejmé, že poškozená se dne 8. 3. 2016 dostavila přes své předchozí psychické potíže jako osoba ve stabilizovaném stavu“). Sama skutečnost, již si byl soud prvního stupně plně vědom (viz bod 58. odůvodnění jeho rozsudku), tj. že poškozená byla v minulosti léčena pro úzkosti, proto neznamena, že by měla nalézt svého významu při zpracování znaleckého posudku způsobem obviněným namítaným. Důvod k takovému zohlednění by vyvstal jen tehdy, pokud léčení psychické obtíže poškozené tuto v době před úrazovým dějem nějakým způsobem v běžném životě omezovaly, což se podle zjištění soudu (vycházejícího z lékařských zpráv ošetřující lékařky a závěrů znalkyně z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie) nedělo.

76. Způsob zpracování znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví stanovení nemateriální újmy na zdraví nikterak neodporuje metodice Nejvyššího soudu, která byla publikována pod č. 63/2014 Sb. rozh. obč. Shledává-li dovolatel vady tohoto posudku např. v tom, že znalec nezdůvodnil jednotlivé položky, nezohlednil předchorobí poškozené a nepřihlédl k dosavadnímu zapojení poškozené v jednotlivých činnostech, pak Nejvyšší soud uvádí, že tento vychází z nesprávných předpokladů. Z odkazované metodiky totiž rozhodně nelze dovozovat, že by úkolem znalce mělo být řešení dosavadního zapojení poškozeného (tj. zda např. hledá obydlí, je věřící, apod.). Jeho úkolem je posouzení ztráty potenciálu v důsledku trvalého zhoršení zdravotního stavu, což znalec v obviněném zpochybňovaném posudku ve vztahu k poškozené učinil. Lze upozornit, že znalce stanovený stupeň obtíží u žádné z hodnocených činností nehovoří o plném vyřazení poškozené, nýbrž diferencovaně udává rozsah omezení odpovídající skutkovému zjištění o ustáleném zdravotním stavu poškozené (v hodnotách 1 a 2, nikoli tedy 4). Posudek znalce proto nelze posuzovat jako zjevně nadhodnocený ve prospěch poškozené a současně ve svých odborných závěrech nezdůvodněný.

77. Důvod k odmítnutí tohoto posudku nevyvstává ani proto, že soud nereagoval detailně na námitky obhajoby, které vůči jeho odbornosti vnesla. Je totiž možno konstatovat, že námitkám, které obhajoba uplatnila (čl. 297), např. že

- položka vzdělávání – vzdělání se obvykle hodnotí pouze u dětí, nikoli u dospělých,
- položka používání dopravy a neschopnost používat veřejnou dopravu pro klaustrofobii – není zohledněno léčení poškozené s klaustrofobií od patnácti let,
- položka náboženství a duchovní život – náboženství je otázkou vnitřního přesvědčení, nelze přisvědčit, neboť nelze pomíjet následující skutečnosti.

78. Položka d 839 Formální vzdělávání hodnotí obtíže při učení na různých stupních organizované výuky a počítá i se vzděláváním dospělých, neboť se bere v potaz i obtíž při vyšším vzdělávání, tedy v jakémkoliv věku. Je sice pravdou, že náboženství je otázkou vnitřního přesvědčení, nicméně v položce d 930 Náboženství a duchovní život se hodnotí zejména schopnost poškozeného účastnit se náboženských a duchovních aktivit, být členem

organizací a praktikovat činnost pro sebenaplnění, nalezení názoru, náboženské nebo duchovní hodnoty a navázání spojení s božskou silou, tedy ztráta potenciálu realizovat se v této oblasti bez ohledu na dosavadní přesvědčení. Zda a nakolik poškozený tento potenciál uplatňoval v době před škodní událostí, musí zohlednit soud při tzv. modifikaci ohledně předchozího uplatnění, nikoliv znalec při stanovení stupně obtíže.

79. Soud prvního stupně (a ve shodě s ním i soud odvolací) shledal posudek znalce Doc. MUDr. [REDAKCE] způsobilým stát se podkladem pro jeho rozhodování o nároku uplatněném poškozenou. Uvedený posudek, resp. odborné závěry v něm obsažené, však soud toliko bezduše nepřevzal. Naopak zcela ve shodě s tím, co zdůraznilo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2008, sp. zn. 8 Tdo 1328/2008, sám tento posudek zhodnotil, když vyložil, proč obviněného zavázal k úhradě poškozené přiznaného nároku. Vyšel totiž ze znalce zjištěného rozsahu obtíží poškozené (9,13 %), opřel jej o rámcovou výchozí částku doporučenou Metodikou pro rok 2017, v němž se ustálil zdravotní stav poškozené, a dostatečně zdůvodnil, jak se do výsledné částky promítají subjektivní okolnosti na straně poškozené. Přiznal jí sice stejnou částku, k jaké dospěl znalec, odůvodnil však, proč tak učinil (včetně modifikace věkem a aktivním dřívějším zapojením poškozené).

80. Z rozsudku soudu prvního stupně je proto zřejmé, že při vydání výroku o náhradě nemajetkové újmy v penězích rozhodoval ve shodě s tím, co obecně plyne z příslušného právního předpisu upravujícího trestní řízení (tj. trestního řádu) a co zdůrazňuje judikatura („...závěry o výši částky stanovené znalcem na podkladě Metodiky může činit toliko soud“). Byl to soud prvního stupně, kdo na podkladě jím provedených důkazů a jejich zhodnocení (včetně znaleckého posudku, který mu vytvořil podklad pro toto rozhodnutí) o povinnosti obviněného nahradit poškozené nemajetkovou újmu v penězích a současně i výši této povinnosti rozhodl a kdo důvody vydání výroku, jímž nárok poškozené vůči obviněnému i přiměřeným způsobem odůvodnil.

81. Dovolacímu soudu není zřejmé, kam směřuje námitka obviněného týkající se nesprávného hmotně právního posouzení náhrady nemajetkové spočívající v tom (str. 17 dovolání), že se oba soudy nižších stupňů nevypořádaly s označenými vadami znaleckého posudku vypracovaného MUDr. [REDAKCE] v uvedeném směru nutno upozornit, že soudy se o znalecké závěry takové znalkyně ve svých rozhodnutích nikde neopírají a že znalecký posudek této znalkyně není součástí spisového materiálu. Obhajobou byla sice (viz č. I. 298) patrně zvažována možnost, že by uvedená znalkyně, tj. MUDr. [REDAKCE] znalkyně z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, zpracovala revizní posudek, ten však – podle obsahu spisu – nebyl nikdy předložen. Není úkolem dovolacího soudu, zejména pokud tato nesrovnalost nezatěžuje jen nyní podané dovolání obviněného (stejně údaje jsou obsaženy i v dřívějším dovolání obviněného – viz č. I. 413), dovozovat vůči jakému důkaznímu prostředku (kterému znaleckému posudku) výhrady obviněného směřují. Co se týče jediného znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, který je součástí spisového materiálu, jehož zpracovatelkou je MUDr. [REDAKCE] tj. posudku, z něhož soudy vycházely ve svých rozhodnutích, pak dostačuje odkázat na to, že tomuto posudku se nalézací soud věnoval v bodech 26. až 31., resp. v bodě 36. a násl., odvolací soud pak např. v bodech 60. a 62. svého usnesení. Námitky dovolatele rozhodně neodůvodňují, aby na jejich podkladě přistoupil dovolací soud ke zrušení napadených rozhodnutí, příp. jejich částí, v nichž soudy rozhodly o nároku poškozené [REDAKCE]

V. Způsob rozhodnutí

82. Nejvyšší soud s přihlédnutím k tomu, co stran výroku o vině a námitkám vůči němu uplatněným uvedl v bodech 50. až 69., je nucen konstatovat, že výrok o vině obsažený v rozsudku soudu prvního stupně není zatížen vadou, která by zakládala důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. spočívající v tom, že došlo k vadnému hmotně právnímu posouzení soudem zjištěného skutku. Pokud se týče výroku, jímž bylo rozhodnuto o odčinění nemajetkové újmy, kterou utrpěla poškozená [REDAKCE] poté s ohledem na skutečnosti zmíněné v bodech 70. až 79., dospěl dovolací soud ke stejnému závěru (zde ohledně alternativy druhé tohoto dovolacího důvodu).

83. Protože nebylo zjištěno, že by odvoláním obviněného napadený rozsudek nalézacího soudu trpěl vadou zakládající dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., resp. některým jiným z důvodů vyjmenovaných v ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. pod písmeny a) až k), nemohlo dojít ani k naplnění druhého obviněným uplatněného důvodu dovolání, tj. důvodu podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. v jeho druhé alternativě.

84. Opodstatněným nebyla shledána ani tvrzení dovolatele, že napadenými rozhodnutími soudu nižších stupňů došlo k porušení jeho práva na spravedlivý proces. Důvod jejich kasace proto nenastal ani z těchto příčin, tj. zajištění ústavních práv dovolatele.

85. Nejvyšší soud proto ve shodě s návrhem státní zástupkyně rozhodl o dovolání obviněného způsobem tak, že je podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl jako dovolání zjevně neopodstatněné. Tímto způsobem rozhodl za splnění podmínek § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání.

86. Co se týče rozsahu odůvodnění tohoto usnesení, Nejvyšší soud při jeho vyhotovení přihlédl k § 265i odst. 2 tr. ř., podle něhož v odůvodnění usnesení o odmítnutí dovolání Nejvyšší soud jen stručně uvede důvod odmítnutí s poukazem na okolnosti vztahující se k zákonnému důvodu odmítnutí.

Poučení: Proti rozhodnutí o dovolání není s výjimkou obnovy řízení opravný prostředek přípustný (§ 265n tr. ř.).

V Brně dne 4. 11. 2020

JUDr. Ivo Kouřil v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Petra Semencova

